

Libria

Respect pentru oameni

DELPHINE

DE VIGAN

DUPĂ O POVESTE
ADEVĂRATĂ

Premiul Renaudot și
Premiul Goncourt al liceenilor 2015

EDITURA PARALELA 45

DELPHINE DE VIGAN

După o poveste adevărată

Traducere din limba franceză și note de Ianina Marinescu

I SEDUCȚIE / 7

II DEPRESIE / 109

III TRĂDARE / 197

I

Seduție

— avea impresia că e un personaj a cărui poveste nu era povestită sub formă de întâmplări reale, ci creată ca într-o ficțiune.
(Stephen King, *Misery*)

Aș vrea să povestesc cum a intrat L. în viața mea, în ce circumstanțe, aș vrea să descriu cu precizie contextul care i-a permis lui L. să pătrundă în sfera mea privată și, cu răbdare, să o ia în posesie. Nu e atât de simplu. Iar în clipa în care scriu această frază: *cum a intrat L. în viața mea*, evaluez cât este de pompoasă, un nimic la suprapreț, văd maniera în care subliniază o punere în scenă care încă nu există, impulsul de a anunța o întorsătură sau o reluare. Da, L. a intrat în viața mea și a bulversat-o în profunzime, încet, dar sigur, insidios. L. a intrat în viața mea ca pe o scenă de teatru, în chiar mijlocul reprezentației, de parcă un regizor ar fi avut grijă ca totul în jur să se estompeze pentru a-i face loc, de parcă intrarea lui L. ar fi fost pregătită pentru a i se vădi importanța, pentru ca în acel moment precis spectatorul și celelalte personaje prezente pe scenă (eu, din întâmplare) să nu o privească decât pe ea, pentru ca totul în jurul nostru să rămână nemișcat, iar vocea ei să se audă până în fundul sălii, pe scurt, pentru ca intrarea ei să fie de un oarecare efect.

Dar avansez prea repede.

Am întâlnit-o pe L. la sfârșitul lunii martie. În septembrie, L. făcea parte din viața mea ca o veche prietenă, pe un teren cunoscut. În septembrie aveam deja *glumele noastre*, un limbaj comun alcătuit din subînțelesuri și sensuri duble, priviri care erau de-ajuns ca să ne înțelegem. Complicitatea noastră se hrănea din confidențe împărtășite, dar și din ce nu spuneam și din comentarii tăcute. Prin recul și având în vedere violența pe care a îmbrăcat-o apoi relația noastră, aș putea fi tentată să spun că L. a intrat în viața mea prin efracție, cu singurul scop de a-și anexa teritoriul meu, dar asta ar fi fals.

L. a intrat blând, cu o infinită delicatețe, și am petrecut alături de ea clipe de o impresionantă complicitate.

În după-amiaza care a precedat întâlnirea noastră, eram așteptată pentru o ședință de autografe la Salonul de Carte de la Paris. Acolo m-am întâlnit cu amicul meu Olivier care era invitatul unei emisiuni în direct la standul celor de la Radio France. M-am amestecat în public ca să-l ascult. Apoi am mâncat un sandviș împreună, retrași într-un colț, alături de Rose, fata lui cea mare, așezați toți trei pe mocheta uzată a Salonului. Autografele erau anunțate la 14:30, iar asta ne lăsa puțin timp. Olivier mi-a spus imediat că arătam, într-adevăr, epuizată. Îngrijorat, a vrut să știe cum mă descurcam cu toate astea, *toate astea* însemnând în același timp faptul de a fi scris o carte atât de personală, de intimă, și acela că acea carte a avut un oarecare ecou – ecou pe care nu-l prevăzusem nicio clipă, o știa, și pentru care, prin urmare, nu eram pregătită.

Mai târziu, Olivier mi-a propus să mă însoțească și ne-am îndreptat către standul editurii mele. Am trecut pe lângă o coadă densă, închegată, am căutat să văd ce autor se găsea la celălalt capăt, îmi amintesc că mi-am ridicat ochii să descopăr afișul care ne-ar fi dezvăluit numele său, iar

apoi Olivier mi-a șoptit: cred că e pentru tine. Într-adevăr, coada era până departe, apoi făcea un cot până la standul unde eram așteptată.

În alte timpuri și chiar cu câteva luni înainte, asta m-ar fi umplut de bucurie și, fără îndoială, de vanitate. Petrecusem ore în șir pândind cititorul la diverse târguri, așezată cuminte în spatele mormanului meu de cărți, fără să vină nimeni, cunoșteam această angoasă, această singurătate puțin cam rușinoasă. Acum eram invadată de o cu totul altă senzație, un fel de zăpăceală, pentru o clipă mi-a trecut prin cap ideea că era mult, mult prea mult pentru o singură persoană, prea mult pentru mine. Olivier mi-a spus că mă lasă aici.

Cartea mea apăruse la sfârșitul lui august și, de câteva luni, mergeam din oraș în oraș, din întâlnire în sesiune de autografe, din lectură în dezbateri, în librării, în biblioteci, în mediateci, unde mă așteptau cititori din ce în ce mai numeroși.

Uneori asta mă copleșea, acest sentiment de a fi atins un punct sensibil, de a fi antrenat cu mine, în urma mea, mii de cititori, această senzație, amăgitoare, fără îndoială, de a fi fost înțeleasă.

Scrisesem o carte a cărei amploare nu mi-o imaginasem.

Scrisesem o carte al cărei efect în sânul familiei mele și în jurul meu se împrăștia în mai multe valuri, căreia nu-i anticipasem victimele colaterale, o carte care-mi arătase neîntârziat cine era sprijinul meu de neclintit, dar și cine-mi erau falșii prieteni, și al cărei post-efect avea să se prelungească mult timp.

Nu-mi închipuisem răspândirea și consecințele sale, nu-mi închipuisem această imagine a mamei mele, reprodușă în sute, apoi în mii de exemplare, această fotografie

pusă pe copertă ce a contribuit mult la propagarea textului, această fotografie care s-a disociat foarte repede de ea, nemaifiind de-atunci încolo mama, ci personajul din roman, tulburat și difractat.

Nu-mi închipuisem cititorii emoționați, intimidați, nu-mi imaginasem că unii aveau să plângă în fața mea și cât îmi va fi de greu să nu plâng alături de ei.

Era cea primă dată, la Lille, unde o tânără fragilă și vizibil epuizată de mai multe spitalizări îmi spusese că romanul îi dăduse această speranță nebună, intensă, că, în ciuda boli ei, în ciuda a ceea ce s-a întâmplat și care nu se mai putea repara, în ciuda a ceea ce-i făcuse să *îndure*, copiii ei, poate, ar putea-o iubi...

Și apoi o altă dată la Paris, într-o duminică dimineață, un bărbat distrus mi-a vorbit de tulburarea mentală, de privirea celorlalți asupra lui, asupra lor, a celor cărora le era atât de teamă că sunt puși cu toții în aceeași oală, bipolar, schizofrenic, depresiv, etichete precum cele de pe pui, după cum dictau tendințele de moment și copertile revistelor, iar Lucile, inatacabila mea eroină, îi reabilita pe toți.

Și mulți alții, la Strasbourg, la Nantes, la Montpellier, oameni pe care uneori voiam să-i iau în brațe.

Încetul cu încetul, am ridicat de bine de rău un imperceptibil zid, o carantină care îmi dădea voie să continui, să fiu acolo, să rămân la o distanță igienică, printr-o mișcare a diafragmei care bloca aerul în partea de sus a sternului în așa fel încât să formeze o micuță pernă de aer, un airbag invizibil, pe care-l expiram apoi treptat pe gură, odată pericolul trecut. Așa puteam să ascult, să vorbesc, să înțeleg ce se țesea la adăpostul cărții, acest du-te-vino pus în scenă între cititor și text, cartea trimițând cititorul, aproape de fiecare dată – și pentru un motiv pe care nu știu să-l explic – la propria sa istorie. Cartea era un fel de

oglină a cărei percepție de adâncime și ale cărei conținuturi nu-mi mai aparțineau.

Dar știam că, într-o zi sau alta, toate astea mă vor copleși, numărul, da, numărul de cititori, comentariile, invitațiile, numărul de librării vizitate și de ore petrecute în tren și că atunci ceva va ceda sub greutatea îndoielilor și contradicțiilor mele. Știam că, într-o zi sau alta, nu mă voi mai putea sustrage și că va trebui să cuprind măsura exactă a lucrurilor de care nu m-am achitat.

În acea sâmbătă la Salon am semnat fără pauză. Oamenii veniseră să vorbească cu mine și-mi găseam cu greu cuvintele pentru a le mulțumi, pentru a fi la înălțimea așteptărilor lor. Auzeam cum îmi tremură vocea, mi-era greu să respir. Airbag-ul nu mai mergea, nu mai reușeam să fac față. Eram permeabilă. Vulnerabilă.

Pe la șase seara coada fusese închisă cu ajutorul unei panglici elastice întinse între două culoare pentru a descuraja nou-veniții, obligați astfel să facă cale îtoarsă. La câțiva metri de mine îl auzeam pe organizatorul de la stand spunând că încheiasem: *trebuie să plece, s-a încheiat, ne pare rău, trebuie să plece.*

După ce am terminat de semnat pentru cei care fuseseră desemnați drept ultimii de la coadă, am mai întârziat câteva minute pentru a sta de vorbă cu editoarea mea și cu directorul comercial. M-am gândit la drumul care mă aștepta ca să ajung la gară, mă simțeam epuizată, aș fi putut să mă întind pe mochetă și să rămân acolo. Eram cu toții în stand, în picioare, iar eu eram cu spatele către culoarele Târgului și către micuța masă unde stătusem cu câteva minute înainte. O femeie se apropie de noi din spate și mă întrebă dacă puteam să-i fac o dedicație pe carte. M-am auzit spunându-i că nu, uite-așa, fără ezitare. Cred că i-am explicat că, dacă îi semnam cartea, și alte persoane

aveau să se alinieze ca să reiau autografele, iar coada se va reface fără doar și poate.

Am văzut în privirea ei că nu înțelegea, că nu putea să înțeleagă, în jurul nostru nu mai era nimeni, ghinionistii se împrăștiaseră, totul părea calm și liniștit, am văzut în privirea ei că-și spunea: dar cine se crede idioata asta, ce mai contează o carte sau două în plus, și nu ai venit exact pentru asta, să vinzi și să semnezi cărți, doar n-o să te plângi acum...

N-am putut să-i spun: doamnă, îmi pare rău, nu mai pot, sunt obosită, n-am stofă pentru asta, nu mă țin puterile, iată, știu foarte bine că alții pot să o țină ore în șir fără să bea sau să mănânce nimic, până trece toată lumea, până toată lumea e mulțumită, adevărate animale de povară, sportivi, cu siguranță, dar eu, nu, nu astăzi, nu-mi mai pot scrie numele, numele meu e o impostură, o mistificare, credeți-mă, numele meu pe această carte nu valorează mai mult ca un găinaț de porumbel căzut din neșansă pe pagina de gardă.

Nu-i puteam spune: dacă vă fac o dedicație pe carte, doamnă, o să mă rup în două, iată ce se va întâmpla exact, vă previn, îndepărtați-vă, țineți-vă la distanță, firul minuscul care unește cele două jumătăți ale persoanei mele o să se rupă și-atunci o să încep să plâng și probabil să urlu, iar asta riscă să devină foarte stânjenitor pentru noi toți.

Am părăsit Salonul, ignorând remușcărilor care începuseră să mă cuprindă.

Am luat metroul de la Porte de Versailles, vagonul era plin, dar am găsit totuși unde să stau jos. Cu nasul lipit de geam, am reînceput să derulez acea scenă, mi-a revenit în minte, întâi o dată, apoi încă o dată. Refuzasem să-i semnez cartea acelei femei, deși eram acolo, stăteam de vorbă, și nu mă răzgândisem. Mă simțeam vinovată, ridicolă, mi-era rușine.